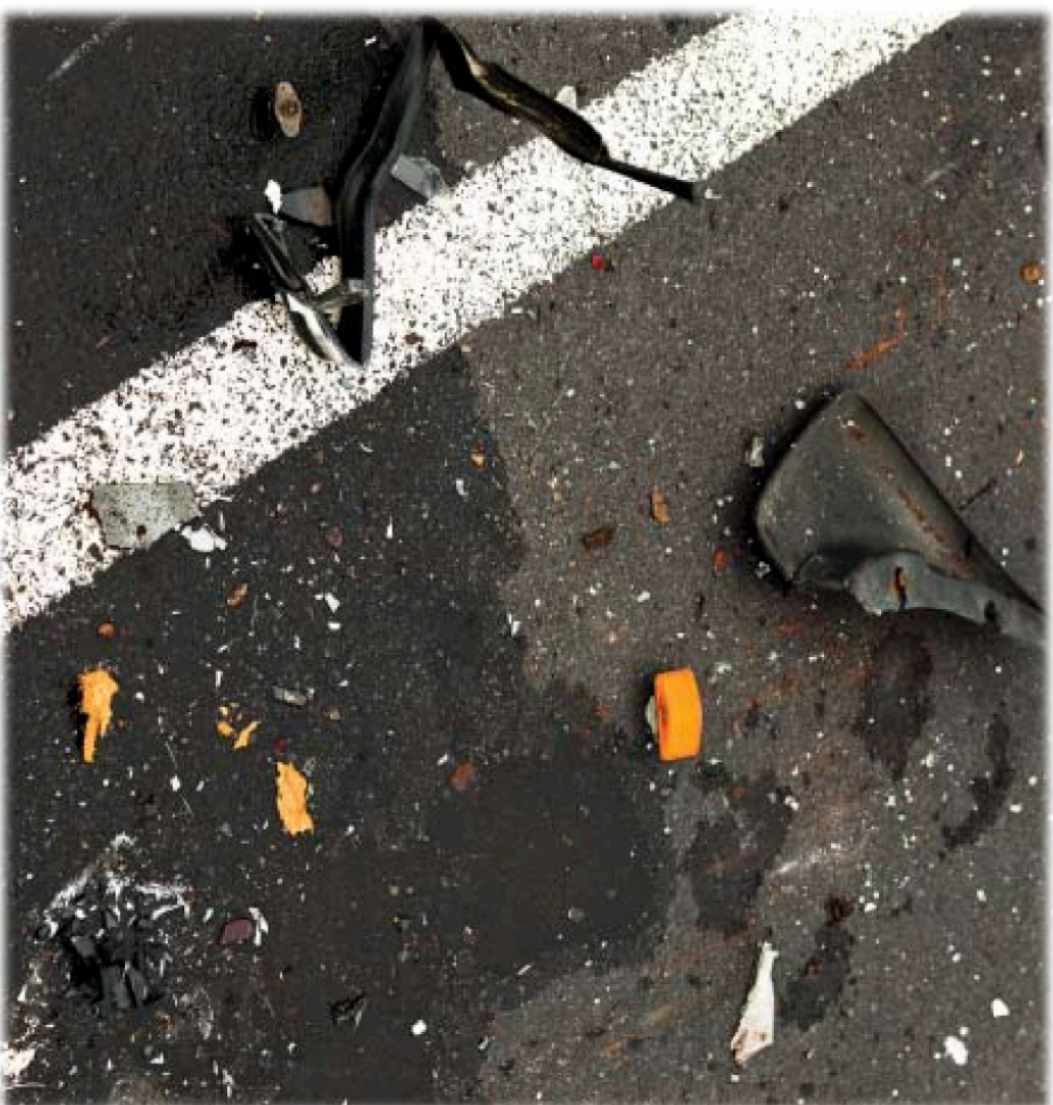

VIDEOAFHØRING AF VOKSNE MED PSYKISKE OG KOGNITIVE HAANDICAP

Lotte Kragh / Katastrofe- og Risikomanager Uddannelsen
2020

I. Hvad er en afhøring?

- Et "vidnebevis"
- dvs. et 'spor' i sagen, ligesom tekniske beviser.
- Der er politiafhøringer og afhøringer i retten.

*frie, voksne og våbenføre
mænd kan gå på tinge...*

Idealet om at kunne tale for sig selv

(og kan man ikke tale, høre eller se, da repræsentere sig via andre medier, fx skrift, lyd eller tegn/gester)

- Retten til at tale sin egen sag
- Frihedsrettigheder
- Borgeren, det selvforvaltende og autonome individ

II. Hvad er en video afhøring?

- Politiets videoafhøring af børn, unge og voksne med varig funktionsnedsættelse erstatte afhøring i retten.
- Ordningen blev indført år 2000 og sikrer, at ofre i de nævnte grupper ikke skal i retten i sager om fysisk vold, psykisk vold og seksuelle overgreb.

Modelfoto. Videoafhøring i Børnehus Hovedstaden, København.

- særlige
omstændigheder

Ungede og sårbare voksne forurettede

”Unge i alderen 15-17 år vil som det helt klare udgangspunkt skulle afgive vidneforklaring i retten og således ikke videoafhøres”.

RM 2019, pkt. 2.2.3

- *Gælder kun forurettede. Sigtede videoafhøres ikke i børnehuse.*

Sårbare voksne forurettede:

”Personen er 18 år eller derover og har en alvorlig psykisk lidelse eller væsentlig funktionsnedsættelse, og særlige omstændigheder taler for videoafhøring”.

Retsplejeloven § 745e, stk. 1.4

III. Videoafhøring hvordan?

- ”den store pakke”
- To-rums model med monitorrum
- Børnehus modellen, video erstatter afhøring i retten.

- ”den lille pakke”
- Videostation uden monitorrum
- Politiafhøring af voldtægtsofre, video supplerer og understøtter afhøring i retten.

”personer med psykiske og kognitive handicap”

(Institut for Menneskerettigheder 2020)

Sårbarhed kan fx være manglende, skadet eller begrænset...

- Realitetssans
- Abstrakt tænkning
- Sprog
- Indlevelsessevne
- Evne til at sætte egne grænser
- Evne til at kunne stoppe sig selv
- Evne til at tage ved lære og bruge tidligere erfaringer

III. OFRENE Sårbare voksne forurettede

www.shutterstock.com - 645149488

Hvordan afgrænse målgruppen?

Alle kan være psykisk sårbare og opleve kognitive udfordringer

- Forskellen er, om det skyldes stress og en livskrise, eller tilstanden bliver ved, og bliver kronisk.
- Helt uden sårbarhed, dvs uden blive rørt af livet og af andre, forsvinder vores empati, nærvær og tilstedeværelse i verden.

IV. Hvad gør politiet idag – ud over videoafhøring i børnehuse

- **Politiets grunduddannelse**
Undervisning i psykiske lidelser og korrekt håndtering af psykisk syge borgere.
- Fx lære at tale en person ned. Hvad sker der i hovedet på personen? Undgå magtoptapning (fx skyde en psykotisk borger). Brug samtalen og sørg for at berolige borgeren.

- Når psykisk syge mærker deres fortvivlelse bliver forstået, så skaber det tryghed, siger Tanja Priac Jessen, ansvarlig for teamet af psykiatriske sygeplejersker i Region Midtjylland. (Arkivfoto) Mikkel Berg Pedersen/Ritzau Scanpix

V. Hvordan støtte ofre med psykiske og kognitive handicap?

Politiets afhøring:

- Er videounderstøttet politiafhøring en god løsning? Og i alle sagskategorier? (fx også gadevold og husspektakler)
- Er elementer fra børnehush modellen brugbare, fx hjemmebesøg?
- Hvad kan politiet gøre for bedre at udnytte kompetencerne i væresteder, på botilbud og i institutionerne?

Afhøring i retten:

- Skal muligheden for børn/unge til at se retslokalet før afhøringen udvides?
- Er dommer, anklager og andre i retten gode nok til at tale et sprog, som ofret forstår?
- Skal ofre med psykiske og kognitive handicap være garanteret fysisk fremmøde (fremfor digitalt retsmøde)

HENVISNINGER

Tak til Institut for Menneskerettigheder for invitation til at holde oplægget. Mvh Lotte Kragh

Slide 2

HVU. (2011). *Ulykker på landeveje*. Rapport nr. 7 (temarapport). København: Havarikommissionen for Vejtrafikulykker. Foto Christoffer Askman, side 46.

Slide 3

Foto: www.slettebjerget1-20.dk/tingstedet.htm download 27-09-2020

Foto: "Hvordan gengiver man lige solnedgangsklausul? Coronavirus sender tegnsprogstolke på overarbejde". *Politiken* 16-03-2020, foto Mads Nissen. Download 28-09-2020

"På tinge": Den danske ordbog/moderne dansk sprog. https://ordnet.dk/ddo/ordbog?subentry_id=59011019&query=på+tinge download 28-09-2020

HENVISNINGER, fortsat

Slide 4

Foto: Når mistanken opstår_Politi. Hovedfilm. "Er du politi – læs mere". <https://mistanken.dk/download/28-09-2020>

Slide 5

Foto: Shutterstock. Sjøgren, Kristian. (2014). Chok: Havde berømt 'Hobbit-forfader' bare Downs Syndrom? [Videnskab.dk 07-08-2014 download 27-09-2020](https://www.videnskab.dk/07-08-2014/download/27-09-2020)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Videoafhøring. Rigsadvokatens meddelelse nr. 9299 af 02-04-2019. Pkt. 2.2 Hvilke personer kan videoafhøres, ad. 2.2.3 Øvrige børn og unge under 18 år. [www.socialjura.dk download 28-09-2020](https://www.socialjura.dk/download/28-09-2020)

Retsplejelovens § 745e. Lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019. eLOV.dk <https://www.elov.dk/retsplejeloven/745e/download/28-09-2020>

HENVISNINGER, fortsat

Slide 6

Foto: "Den store pakke". <https://www.axon.com/products/axon-interview>, 0.1 Never miss a moment. Download 28-09-2020

Foto: "Den lille pakke". [Dancovershop.dk](https://www.dancovershop.dk), redskabsskur. Haveskur i træ Hagen. Download 28-09-2020

Slide 7

Tak til psykolog Christina Bilstrup, Politipsykologisk Praksis. <https://politipsykologi.dk/om-os>

Foto: Shutterstock, Angry Judge. <https://www.shutterstock.com/da/search/angry+judge>, download 28-09-2020

Foto: Pinterest, Psychotic Jester v. Cheezo Jackson. <https://www.pinterest.dk>, download 28-09-2020

HENVISNINGER, fortsat

Slide 8

Tak til psykolog Christina Bilstrup, Politipsykologisk Praksis. <https://politipsykologi.dk/om-os>

Foto: Not Normal Cat Enamel Pin, zakkajoy.com download 28-09-2020

Slide 9

Tak til psykolog Christina Bilstrup, Politipsykologisk Praksis. <https://politipsykologi.dk/om-os>

Foto: Arkivfoto. Mikkel Berg Pedersen/Ritzau Scanpix/ritzau/. "Fælles udrykning beroliger psykisk syge". *Berlingske Tidende*, 27-12-2019, download 28-09-2020

HENVISNINGER, fortsat

Slide 10:

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Videoafhøring. Rigsadvokataturens meddelelse nr. 9299 af 02-04-2019. Pkt. 3 Forberedelse, ad. 3.4 Afhøring af børn og unge i retten, 3.4.2 Generelt om afhøring af børn/unge i retten.
www.socialjura.dk/download/28-09-2020

Servicestyrelsen, Socialt Udviklingscenter SUS. (2007). *Videoafhøring af børn og voksne med kognitive handicap*. Vejledning, s. 1-24.

Lotte Kragh, Katastrofe- og Risikomanager Uddannelsen, Københavns Professionshøjskole
(tidligere Rigspolitiets Efter- og Videreuddannelse, Politiskolen Brøndby)
LKRA@kp.dk
Mobil 61 67 57 84